Dosarul nr. 2-2385/2023
2-23175109-26-2-07122023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

05 iulie 2024 orașul Drochia

Judecătoria Drochia, sediul Central
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Rodica Chistruga
grefier Cristina Ciobanu

cu participarea reprezentantului pîrîtului Primaria s. Moară de Piatră, primarul Bejenaru Valentina, în lipsa reclamantului Copacinschi Grigore, care prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa,

examinînd în şedinţă de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Copacinschi Grigore împotriva Primariei s. Moară de Piatră privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenției,

constată

Argumentele participanților la proces:

1. La data de 07.12.2023, Copacinschi Grigore s-a adresat cucerere de chemare în judecată împotriva Primariei s. Moară de Piatră r.Drochia, primarul Bejenaru Valentina privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenției.
2. În motivarea acțiunii sale, reclamantul a invocat că la data de 26.11.2021 în calitate de ales local, s-a adresat către Primăria s. Moară de Piatră r.Drochia, prin care a solicitat informație de interes public ce ține de achitarea de către agenții economici a impozitului pentru imobilele deținute, în termeni stabiliți, primăria a eliberat un răspuns evaziv și incomplete.
3. Copacinschi Grigore s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei s. Moara de Piatră r.Drochia prin care a solicitat obligarea furnizorului de informație să furnizeze informația solicitată integral.
4. La data de 15.02.2022 Judecătoria Drochia sediul Central a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Copacinschi Grigore ca fiind neîntemeiată. La data de 30.06.2022 Curtea de Apel Bălți a emis decizia sa prin care a casat integral hotărârea Judecătoriei Drochia din 15.02.2022 și a emis o hotărâre nouă prin care a constatat îngrădirea dreptului de acces la informație de către Primăria și Consiliul local s.Moara de Piatră, r. Drochia, obligând Primăria și

Consiliul local s. Moara de Piatră r. Drochia să furnizeze informația solicitată în p.3 din cererea nr. 119 din 26.11.2021.

5. Din considerentul că au fost constatate încălcări ale Legii nr. 198 din 11.05.2000 de către persoana cu funcție de răspundere primarul Valentina Bejenaru, la data de 16.05.2023 de către agentul constatator din cadrul IP Drochia I.Baranețchi a fost întocmit un proces-verbal contravențional prin care primarul a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.71 Cod contravențional. Ulterior potrivit Hotărârii Judecătoriei Drochia din 24.10.2023 procesul contravențional a fost încetat din motivul intervenirii termenului de prescripție, stabilind totuși vinovăția persoanei cu funcție de răspundere.
6. Indicând prevederile art. 15,16,19,1998 al.(1), 2006 al.(1) 2036 al.(1), 2037 al.(1) Cod civil, Copacinschi Grigore solicită încasarea din contul Primăriei s. Moara de Piatră r.Drochia în beneficiul său a prejudiciului moral cauzat prin contravenție în mărime de 10 000 lei.
7. La data de 07.12.2023 cererea de chemare în judecată a fost repartizată automat-aliatoriu judecătorului Judecătoriei Drochia Rodica Chistruga. Prin încheierea din 13.12.2023, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare în procedură contencioasă cu stabilirea ședinței de judecată de pregătire a cauzei pentru dezbateri.
8. În ședința de judecată reclamantul Copacinschi Grigore nu s-a prezentat prin cererea din 19.03.2024 ultimul a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa. (f.d.26,27)
9. Pârâtul Primăria s. Moara de Piatră r. Drochia, în persoana primarei Bejenari Valentina în ședință de judecată a solicitat respingerea acțiunii. Iar în cazul în care va fi admisă acțiunea să fie stabilit cuantum prejudiciului de 100 lei.
10. În conformitate cu prevederile art.206 alin.(1) Cod de procedură civilă, *părţile au dreptul să solicite instanţei judecătoreşti examinarea cauzei în lipsa lor şi remiterea copiei de pe hotărîre. Dacă partea solicită să-şi dovedească pretenţiile sau obiecţiile prin ascultarea celeilalte părţi, instanţa cere să se prezinte personal în faţa judecăţii.*

Aprecierea judecătorului instanței de fond:

11. Ascultând explicaţiile participantului prezent la proces, examinând probatoriul cauzei administrat pentru dovedirea celor invocate şi raportându-l, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa de judecată

consideră că acțiunea urmează a fi admisă parțial, din următoarele considerente.

12. Conform art.5 Codul de procedură civilă, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.*
13. Conform art. 16 alin. (1) lit. (g) Cod civil*, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.*
14. În conformitate cu art. 19 al. (1), (2),(3) și (5) Cod civil*, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic). Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.*
15. Potrivit art. 20 al. (1) - (2) Cod civil, *dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvârșită cu vinovăție sub forma intenției sau imprudenței. Fapta este săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau a admis, în mod conștient, survenirea acestor urmări.*
16. În conformitate cu art. 21 Cod civil, *drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sunt apărate în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări*.
17. Conform prevederilor art. 1998 al. (1) Cod civil - *cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial,*

iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

18. În temeiul art. 2036 al. (1) și (2) Cod civil*, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.*
19. În cadrul ședinței de judecată s-a constatat cu certitudine că, la data de 16.05.2023 a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în privința persoanei fizice Bejenaru Valentina, pentru comiterea faptei contrvenționale prevăzute de art.71 al.(1) Cco manifestată prin neexecutarea dispozițiilor legale privind accesul la informație. Pentru fapta contravențională Bejenaru Valentina a fost sancționată cu amendă în mărime de 9 unități convenționale (f.d.11).
20. Întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție a fost efectuată ca urmare a emiterii Deciziei Curții de Apel Bălți din 30.06.2022 prin care a fost casată integral hotărârea Judecătoriei Drochia sediul central din 15.02.2022, emisă în cauza civilă la acțiunea în ordinea contenciosului administrativ înaintată de Copacinschi Grigore către Primăria satului s. Moara de Piatră r. Drochia și Consiliul local Moara de Piatră r. Drochia, privind constatarea încălcării dreptului la informație, obligarea furnizării informației cu emiterea unei noi decizii, prin care se constată îngrădirea dreptului de acces la informație a lui Copacinschi Grigore de către Primăria și Consiliul local Moara de Piatră raionul Drochia (...).
21. Reclamantul pretinde că în urma faptei contravenționale comise de Bejenaru Valentina, dînsului i-a fost cauzat un prejudiciu moral exprimat prin suferințe psihice, provocate de starea de frustrare, umilință, pe care îl estimează la suma de 10000 lei, pe care consideră că este una echitabilă.
22. Instanța de judecată reține că, potrivit art.123 al.(2) Cod de procedură civilă, *faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluţionată anterior în instanţă de drept comun sau în instanţă specializată sînt obligatorii pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane.*
23. Potrivit art.45 alin.(1) Cod Contravențional, *persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă*

depusă conform legislaţiei procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenţie. Prezentul alineat se aplică în egală măsură şi în cazul în care, în sensul art.30 alin.(11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenţionale.

24. Instanța de judecată expune că, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Componența delictului civil include condițiile care sunt indispensabile atragerii la răspunderea delictuală: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu și vinovăția. Iar lipsa unei singure condiții, duce la excluderea răspunderii delictuale, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege cînd răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa vinovăției persoanei. Nu poate exista răspundere delictuală fără prejudiciu.
25. Instanța de judecată menționează că, prin prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni, care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea și reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie și personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor).
26. Sub un alt aspect, prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport de cauzalitate. Raportul de cauzalitate (cauză-efect) este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară doar prejudiciul care este condiția directă a faptei ilicite.
27. Din literatura de specialitate prejudiciile delictuale pot fi clasificate în prejudicii cauzate personalității fizice, prejudicii cauzate personalității afective, în această ultimă categorie vor fi incluse suferințele psihice.
28. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că suma nu trebuie să fie vădit disproporţionată cu sumele acordate de Curtea Europeană în speţele similare. Sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului şi se apreciază individual pentru fiecare caz, luîndu-se în consideraţie argumentele ambelor părţi în proces şi exluzîndu-se pretenţii excesive şi vădit exagerate.

29. Așadar, reclamantul în motivarea pretenției sale cu privire la încasarea prejudiciului moral, a explicat că prin fapta comisă de pârâtă manifestată prin suferințe psihice și morale prin încălcarea dreptului la informație, iar suma de 10 000 lei pe care o pretinde cu titlu de prejudiciu moral ar constitui o satisfacție echitabilă cu efect compensatoriu.
30. Respectiv, instanța de judecată conclude că pentru fapta contravențională săvîrșită de către pârâtă pentru care ultima a fost atrasă la răspundere contravențională, reclamantul trebuie despăgubit, și în ședinţa de judecată s-au constatat cu certitudine întrunirea condiţiilor enunţate mai sus, necesare pentru încasarea prejudiciului moral cauzat reclamantului. Odată ce prejudiciul este suferit din cauza unei fapte recunoscute de lege ca una care îndreptăţeşte la repararea prejudiciului moral, acesta urmează a fi încasat de la persoana vinovată, în cazul dat de la pârâta Bejenaru Valentina.
31. Potrivit art.2037 Cod civil, *mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate, astfel, caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate, iar la determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.*
32. La stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanța se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral prevăzute și de prevederile art. 41 al CEDO.
33. Pornind de la raţionamentele Curţii Europene conform căreia cuantumul despăgubirii pentru prejudiciul moral se identifică cu noţiunea de satisfacţie echitabilă, apreciată de instanţă în mărime de natură să acorde reclamantului o reparaţie pentru prejudiciul pe care acesta l-a suferit, ce constituie o consecinţă a încălcării constatate, instanţa de judecată urmează a stabili cuantumul prejudiciului moral, atît prin prisma aprecierii subiective a gravitaţii suferinţelor psihice suportate de reclamant, cît şi din datele obiective, prezentate de părţi, care certifică acest fapt: - importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor; - nivelul (gradul) suportării de către

persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice; - felul vinovăției persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei.

34. Aprecierea prejudiciului moral nu se rezuma la determinarea „preţului" suferinţei fizice şi psihice care sunt inestimabile, ci înseamnă aprecierea multilaterală a tuturor consecinţelor negative ale prejudiciului şi a implicaţiei acestuia pe toate planurile vieţii sociale ale persoanei vătămate.
35. La acest capitol, instanța de judecată punctează că, acțiunile pîrîtului în mod indubitabil i-au adus reclamantului suferințe morale și psihice, iar mărimea prejudiciului moral pe care îl solicită este sub limita minimă care a fost stabilită de jurisprudenţa CEDO iar instanţele judecătoreşti din ţara noastră ar putea să acorde drept satisfacţie morală la constatarea violării drepturilor şi libertăţilor fundamentale sume care vor aduce satisfacție efectivă părții vătămate.
36. În consecință, reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice cauzate reclamantului, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție reclamantului, instanţa de judecată consideră că evaluarea prejudiciului moral la suma de 300 lei, constituie un cuantum ce va restabili echitate și ar reprezenta o compensaţie bănească pe măsură de a acoperi suferințele psihice suportate de reclamantul Copacinschi Grigore, or, instanța urmează să ia în consideraţie toate circumstanțele cauzei şi a exclude pretenţii excesive şi vădit exagerate, motiv din care pretenția reclamantului cu privire la încasarea prejudiciului moral se admite parțial.
37. În temeiul art.121 CPC, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.*
38. În conformitate cu prevederile art.130 alin.(1) CPC, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*
39. Avînd în susţinere dispoziţiile legale nominalizate mai sus, analizînd toate probele în ansamblu, din punct de vedere al veridicităţii şi pertinenţei acestora, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată înaintată de Copacinschi Grigore împotriva Primariei s. Moară de Piatră

privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenției, urmează a fi admisă parțial.

Taxe și cheltuieli:

40. Potrivit art. 82 CPC *Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.*
41. În conformitate cu art.94 CPC *(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului*.
42. Ca urmare instanța va încasa în beneficiul statului taxa de stat în valoare de 250,00 lei de la partea ce a pierdut procesul Primaria s. Moară de Piatră, r-l. Drochia.
43. Potrivit actelor din dosarul cauzei și a probelor administrate în ședință de judecată, în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2), art. art. 236, 238-243 Cod de Procedură Civilă RM, instanţa de judecată,-

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Copacinschi Grigore împotriva Primariei s. Moară de Piatră privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenției.

Se încasează de la Primaria s. Moară de Piatră, r-l. Drochia (IDNO ***** în beneficiul lui Copacinschi Grigore, (IDNP *****), **suma de 3 00, 00 (trei sute, 00 bani) lei, cu titlul de prejudiciu moral cauzat prin contravenție.**

Se încasează de la Primaria s. Moară de Piatră, r-l. Drochia (IDNO ***** în beneficiul statului, **suma de 250, 00 (două sute cincizeci, 00 bani) lei, drept taxa de stat.**

În rest cerințele reclamantului se resping ca neîntemeiate.

Hotărârea poate fi atacată cu apel în Curtea de Apel Bălți în termen de 30 de zile de la data adoptării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Drochia (sediul central).

Dispozitivul hotărârii emis la 05 iulie 2024, se publică pe pagina web a instanței și se remite părților pentru informare.

Preşedintele şedinţei
Judecătorul **Rodica CHISTRUGA**